

Locuind'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morarilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se vor primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii.” Articoli ramisi și nepublicati se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politici, literari, comerciali și economici.

Va fi Mercuri-a, Vineri-a și Dominec'a.

In 13. iunie sér'a primiramu d'in Sigetu Maramuresiu urmatóri a scire elèctrica.

Romanii opidani in urm'a presiunii pusă (dora rusa, rusesci? Red.) s'au presentatu adi la preutulu spre a trece la neunire.

Telegram'a este in limb'a romana si decopiată in Pest'a de unu telegrafistu romanu (d. Popescu) prin urmare, a fara de cuventulu d'in parentese, credemus că este corecta. Tramitioriulu inse si-a semnatu numai numele de botezu „Giorgiu” in limb'a magiara, decum-va acés-ta nu va fi vre o schimositura a numelui familial. d. e. „Görög” seu altulu asemene, intemplata d'in gresiel'a oficiului telegraficu d'in Sigetu) ceea ce la inceputu ne facea a presupune vre o mistificare, dar canoscandu noi imparechiarea escata intre romanii si rutenii (rusiacii) d'in Sigetu inca de pre tempulu dismembrarei parochiilor romanesci d'in Mara-Muresiu de către diecesea Muncaciului si a incorporarii loru cu diecesea de Ghierla, credemus că dâmu o splicatiune dréptă telegramei redundandu-i intielesulu estu-modu: Romanii d'in parochia mestecata de Sigetu, cari sunt in majoritate si a caroru parinti au contribuitu mai multu la zidirea besericiei, ne potendu scapă neci dupa indelungate lupte de sub jurisdicțiunea episcopatului rusiacu si magiarisatoriu si d'in aceasta causa spriginitu si de guvernul magiaru, ne avandu altu modu de scapare se rezolvira in fine a trese la confesiunea gr. or. — Fratii nostri d'in Banatu treceau la unire candu voiau să scape de jugulu ierarciei serbesci, cum fratii d'in Sigetu urmează aceea-si tactica, vediendu că dupa astă plănuiri, si făuriri a se face, dupa numerosele intreviri a le ordinariatului de Ghierla si a comitelui supr. de Maramuresiu, nu gasescu alta cale de scapare. Astă pînă la noi lucrulu de altmintrea acceptămu informatiuni mai de aproape, ca să-lu potemu apătui.

Diet'a Ungariei.

Din siedint'a de la 11. iuniu a camerei deputatilor u.

Gustavu Capu interpelăza pre ministrulu interloru precum urmează: 1. D'in ce cause dnul'u ministru n'a întarit regulamentulu pentru organesarea si alegerea corporiloru representative in fundulu regiu, eluerat de universitatea natională sasăsca, in d rep t a t i a spre acést'a, si susternutu spre intarire, seu celu putienu de ce nu l'a retramesu pentru a se modifica? 2. Ce impreguri au indemnatu pre dnul'u ministru, ca ignorandu pre ei competinti, să esmita regulamentulu provisoriu, care diferindu in puntele sale cele mai esentiali de la universitatii, prin candidarea guverniale marginesc peste mesura dreptulu d'a alege oficianti? 3. Considerandu manifestatiunea opiniunii publice si in fati'a reformei aministrarii justitiei, are de cugetu d. ministru de interne a sustienă si execută regulamentulu provisoriu, in regu in tote părțile lui?

Maur. Ioacai intreba pre ministrulu comunicatiunii, că cîrere-va de la dieta unu credetu suplentu, conformu cîreriei comerciantilor si industriarilor d'in patria, pentru repararea respectivu restaurarea călii d'intre Pest'a si Vatiu inca in decursulu anului curinte?

Interpelatiunile aceste se vor predă ministriloru respectivi.

C. Ionu Betlenu spune că comis. a V. verificatoria si terminata luerările, si presinta procesele verbali. — Carolu Antal si raporta d'in partea comis. permanente verif. că Stefanu Husaru este esmitu a face cercetare contră alegerii deplui Albertu Nîmetu, el' Sandru Török (d'in Gömöör) contră alegerii lui Petru Székely.

Min. pres. c. Andras si respunde la interpelatiunea deplui Col. Tisa in cauza interpretării legilor: N'am contestat neci odata — dîce oratoriulu — că crearea, des-

fiintarea si intrepretarea legală a legilor, apartine eschisiv co-competintiei legislativei. (Aprobare. Dar' de alta parte am sustinutu si afirmu că guvernul este nu numai indreptatitu ei chiaru detorii a despune ca legea să se execute in propriulu seu intielesu, organele executive inse nu se potu orienta totu-de-nă in privint'a intielesului adeveratu alu legilor. D'aci urmează, că, discundu cum-e că guvernul are dreptu in unele casuri a da esplikatiuni in privint'a esecutării, nam potutu intielege una intrepretare legală, ci numai esplikatiunea receruta pentru esecutarea fidela si punctuale a legii. Dreptu ace'a praticarea acestui dreptu mi-o splicu estu-modu, că guvernul e detorii si indreptatitu, in casuri concrete, a da instructiunile si esplikatiunile recerute pentru esecutarea punctuale a legii. Premitiendu aceste-a fie mi permisu a intrebă pre dnii interpelatori, că la casu candu organele executive ar' intrepretă in mai multe moduri seu chiaru rêu legile, este ore indreptatitu guvernul in casuri concrete, su responsabilitatea sa, a da instructiunii, si suntore detori respectivii a se conformă acelor-u-a?

Col. Tis'a: dñulu min. pres. respondiendu la interpelatiunea mea, a intorsu pasiunea, interpelandu-me pre mine respectivu pre noi, si estu-modu sperămu, ni va permite a cere ca respunsulu dnies sale să se puna la ordenea dîlei pentru siedint'a mai d'aprope. (Sgomotu mare.)

Președintele: Dupa-ce interpelatoriulu n'a declarat că indestulitul e seu ba cu respunsulu, si-reserva dreptulu d'a se pronunci in privint'a aceluia in dîgle mai d'aproape. Sandru Buda'i propune ca conformu regulamentului, camer'a fiindu multiumita cu respunsulu ministrului, să trăea la ordene.

Președintele: Sunt doue opinii. Am enunciat dreptu conclusu, că interpelatoriulu si-reserva dreptulu d'a se pronunci in cestiune; de alta parte se propune, ca camer'a fiindu indestulita cu respunsulu min. pres. să trăea la ordene.

Col. Tis'a: Fiindu conclusulu enunciat (In drept'a. nu s'a enunciat!) propunerea in cestiune nu mai are locu.

Franc. Deacu: Sunt doue intrebări: voiesce camerei a luă simpleminte actu despre respunsulu min. seu voiesce a lu pune la ordene. Partenesce propunerea lui Buda'i.

Col. Ghelyz: Suntemu in fati'a unui casu nou; min. pres. respondiendu a interpelatu pre deputati; respnsulu acestoru-a nu se va potă pertrăta isolat de respnsulu ministrului. Deci seu numai se va luă actu despre respnsulu min. seu intrăga interpelatiunea si respnsulu este a se puna la ordenea dîlei.

Vincentiu Babesiu este de opinionea că majoritatea casei are detorint'a morală de a tine deschisa cestiunea si la tempulu seu, punendu-se la ordinea dîlei, a luă la discussiune meritoria.

Disput'a se continua, Fr. Deacu iе de nou cuventulu, si in urma formulării intrebarea estumodu: voiesce camer'a a dechiara că rē actu despre respnsulu ministrului pres.?

Alesandru Romanu, dupa ce premite că divergint'a opiniilor si prolongare discusiunilor provincie, dupa parerea sa, d'in insu-si respnsulu ministrului, crede a fi necesariu a-lu analisă, facandu distinctiune pentru cestiunea principială si pentru casuri concrete. — D. ministrul pres. prin nesce cuvinte scapate sustinuse mai de una-dă, că ministeriul, in poterea responsabilității sale, ar avea dreptulu de a „interpretă” legile, candu camer'a nu este adunata in sesiune, decât ori ar subversă vre o cestiune controversa si jurisdicțiunile ar cere instructiune. Interpelatiunea dnui dep. Tisa e basata pre acesta arogare de dreptu. Asum vine d. min. pres. si dechiara că n'au avutu intentiunea de a arogă neci pre una minutu pentru gu-

venu dreptulu de a intrepretă legile si că numai pentru casuri concrete crede a potă da ministeriul „instructiune” jurisdicțiunilor candu aceste ar cere, firesce, sub responde camerei cele mai de aproape. Cumca d. min. pres. recunoște cui compete dreptulu de a intrepretă legă, adeca singuru legalitoriu, si că nu aroga acestu dreptu pentru ministeriu, face ceea ce trebuie să facă unu ministru constituionalu, dar' nu aci este cestiunea, ci in ceea ce priveste casurile concrete si in cari d. min. pres. intocindu astă-di cuventulu „interpretare” prin „instructiune” si adresandu o intrebare către interpelantele seu mai bine prin elu către camera, insu-si ar' dorit să seia parerea camerei in astă privintia că ore in cătu ar' potă intrepretă legile in anumite casuri concrete? Audu că majoritatea camerei este multiumita de respnsulu dnui min. pres. eu inca sum multiumita si potem si toti in cestiunea principială, dar' pentru casurile concrete tienu că respnsulu indirectu formulata intr'o intrebare, nu poate fi considerat ca respnsu, neci poate multiumi, prin urmare de ora-ce in astă privintia nu avem lege piecisa si de altmintrea inca eu mai vreau ca, precum judecatoriu-lu splica si apleca insu-si legea, asă si jurisdicțiunile, in casuri controverse, mai bine să o intrepreteze ele de cătu ministeriul, sunt de parere că cestiunea are să se romana deschisa, si a se pune mai tardu la ordinea dîlei, deci primescu conelusulu enunciat de presedintele camerei.

Căti-va mai vorbescu inca, săra inse a fi ascultati, si apoi cestiunea se pune la votu nominalu, si d'ntre 422 ipătă 212.

Clusiu in 11. iuniu 1869.

Tractulu protopopeseu gr.-cat. alu Clusiu lui a tenu in 7. iuniu sinodu compusu d'in preuti si mireni. Doua obiecte, desbatute in acestu sinodu merita a fi amintite si pre calea acést'a, că ce ambele atingu toata doua intrebări de viția pentru esistentia besericiei romane gr.-catolice, ca a unei besericie autonome si de sine statutorie ambele stau in strinsa legatura cu esistentia nostra naționale. Aceste obiecte fure, circulariu Prea S. Sale metropolitului de Alb'a-Juli'a dtto 17. maiu a. c. nro 705, prin carele suntemu provocati a alege representanti la congresul catolicilor de ritulu latinu, conchiamatu pre 20. iuniu la Bud'a-Pesta, in cestiunea compunerei asă numitei „Autonomie catolice” alu duoilea, unu altu circulariu, prin carele se prescriu modalitățile alegerei membrului eclesiastecu, in senatulu scolasticu alu districului scolasticu Clusiu si comitatul.

Cu privire la celu d'antăiu, dupa ce mai multi vorbitori lu illustrăra cu colorile cele mai viue, se decise cumcă beserică rom. gr.-cat. este o beserică a autonoma si independenta de or carea alta beserică si cumcă nu voru ea să mai devina la starea umilita de a fi considerata ca lipitură or carei alte beserece. — să fia provocat prin o adresa Prea S. Sale metropolitului pentru conchiamarea representatiunii constitutiunale a besericiei, ca prin asta representatiune, prin sinode, să se pota organiza „Autonomia” beserecei noastre. Adres'a s'a si speditu Prea S. Sale, si vi-o comunici sub /, spre publicare.

Cu privire la alu doilea circulariu, ilustrandu-se prin mai multi, mai cu séma pentru mireni ce era la sinodu, in stilu cătu se potă de poporul, deschilinirile intre scolele comunale, in intielesulu art. de lege XXXVIII. si intre scolele comunale cu tipu confesiunale se decise unanim, ca in fie carea comună beserică sa se sustine seolele confesiunale cu totu pretilu. In acăsta desbatere luara parte si vorbitori d'in poporul tieranu, cari provoca pre confratii loru să-si tienă eiscola „de legea nostra, unde să ne învețăm copiii legă a noastră creștinăscă, în limba română”. Se alese apoi prin deputati mireni ai comunelor, insarcinati cu asta missiune, deputatul civilu, carele are a se infatasi in conferintă a toturor tracturilor protopopesci gr.-cat. d'in comitatulu Clusiu, prin carea conferintia apoi se va alege membrulu eclesiastecu, in senatulu scolasticu.

Asta-data, cu cauzele beserecesei asiu inebiă si corespondentia mea, de nu mi venia in minte, amentindu de

Pretul de Prenumerat: Pre trei lune . . . . 3 fl. v. a. Pre sase lune . . . . 6 " " " Pre anul intregu . . . . 12 " " "

Pentru România: pre ap. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a. „ 6 lune 20 " = 8 " " " „ 8 " 10 " = 4 " " "

Pentru insertiuni: 10 cr. de linia, si 30 cr. tapă a timbra pentru fisele care publica unele separate. In Locul deschisa 20 cr. de linia. Unu exempliaru costă 10 cr.

comitatulu Clusiu'lui, unu acu frumosu constitutiunale, carele forméza unu d'ntre cele mai frumóse margele in cunun'a de gloria a oficiolatului comitatensu.

In 20. maiu a tienutu comitetul comitatului siedintele sale trei lunare. In raportulu judeui primariu de la aministratiune, despre acte aministrative din cursulu treiluniului trecutu, se spune, cumcă in comun'a Clusiu-monasturu, ordenea si liniscea nu se pote sustienè, scandale sunt de tòte dilele, se intembla aprinderi, fururi si escese, calatorii se despoia de averea loru, se arunca dupa ei cu petre si tina, si fiindu cā tòte aceste se intembla, pentru cā intre poporu nu se pote astă unu jude energiosu, ma s'a intemplatu cā insu-si côte unu jude a luatu parte la escese, — astfeliu s'a aflatu necesitatu oficiolatulu, a o p r i c o m u n a C l u s i u - m o n o s t u r u d e l a e s e r c e a r e a d r e p t u r i l o r u s a l e c o n s t i u n a l e , si a denumì pentru acésta comuna, de jude, pre locuitoriu d'in Baciu Petru Fabianu, si fiindu cā salariul de jude pre acésta nu lu pote remuneră, asiè lu denumesce oficiolatulu si de notariu in aceea-si comuna impreunandu acéste oficie prin acésta intr'o persóna, si sē vedi, cā comitetul a primitu aprobativu acésta despusetiune a oficiolatului, nu numai dar' pop'a sasescu d'in Clusiu, avù obrasnicia, de a numi Clusiu-monostorulu unu cuib de răpitori.

Clusiu-monastorulu este comuna curatul romanesca si se desparte de cetatea Clusiu'lui numai prin unu podu. Nue de negatu, cumcă se intembla dese prevaricatiuni de padure, ca in multe locuri unde comun'a stă in procesu maghiaru d'in satu strainu, de a i destituì notariulu romanu alesu prin comuna si a impreună acestu oficiu cu alu judeui intr'o persóna, cu protestiunatulu sē pri-mesca salariu mai bunu. Intra'lele, facea bine D. jude primariu Paulu Maeskási ca in raportulu sē, spuma si casuri speciale de furturi si escese, spuma pre faptori si complici si anume numele acelora jude cari s'a facutu complici in atari fapte penali, — acestea se recereau pentru luminarea publicului. — spuma si aceea, cā ore la cele, si vagabundii de prin cetatea Clusiu'lui; — cā-ci aceea de siguru i va fi cunoscute oficiolatului, cum cā in Clusiu-monostoru este o bereria, unde mai cu sema in serbatori èsu cu sutele domnisorasi de prin Clusiu, cari de buna séma pre acolo se voru fi si inbetandu, apoi dupa cumu reneseu pre stratele Clusiu'lui unde este politia organisata, nu se voru fi genandu a face côte unu scandalu pre stratele unui satu romanescu? ore convinsu'sa oficiolatulu, cā despofările calatorilor (déca intru adeyeru s'a si intemplatu nu se comitu prin vagabundi de acei-a, cari prindu omenii pre stratele Clusiu'lui, si-i despoia, de orologe?)

Si déca tote acestea s'ar' comite prin Monostoreni, s'a intemplatu de acestea si in alte comune in Ardealu, si in Ungari'a, dara nece sub administratiunea b a c h i n a , nu s'a lipsit u vre-o data o comuna, de dreptulu de a-si alege insa-si pre antistii sei.

Cum am intielesu, comun'a s'a plansu asupr'a mesurilor oficiolatului la in. ministeriu, carele de buna séma va eassà despusetiunile oficiolatului. □

Escenti'a Ta préluminante si présantite Domne Noe prè bunu Parente!

Tractulu protopopeșeu gr. cat. alu Clusiu'lui adunatul in Sinodu mistu, luandu asta-di la desbatere seriosa cerculariulu Escenti'e Tate dtto. 17. Maiu 1869. Nr. 705. prin carele suntemu provocati a alege representanti la Congregatiunea conchiamata prin Archiepiscopii si episcopii catolici pre 20% 1869 la Bud'a-Pest'a, a aflatu cu cale a n u p a r t e e c e p à la acelu congresu, prin urmare a sē si abstienè de la alegerea de ablegati pentru acela-si.

Motivele acestei abstienri suntu urmatoriele: 1-o Beserec'a romana de confesiunea gr. cat. este beserica de sine statatoria si forméza in imperiulu Austro-Maghiaru o provincia beserecesca independenta autonoma, cu organismu administrativu si capu propriu.

Independent'a acésta si organismulu propriu, precum nu concedu nece unu amestecu strainu in afacerile beserecei nostre, astfeliu nu concedu, ca beserec'a nostra sē iea parte constituanta in afacerile beserecei rom. catolice, — atât mai putinu unu amestecu prin carele ar' recunoscere beserec'a nostra, cumcă dins'a este o parte intregitoria a altoi beserece, ma chiaru prin carele ar' aretă in fapta, cumcă dins'a se considera pre sine numai de o parte intregitoria, ori de o beserica afiliata a provinciei beserecei catolice de ritulu latinu, cu capulu sē in Strigonu, in person'a primatului Ungariei.

Cu atât mai prejuditiosa ar' fi parteceparea nostra la congresulu cat. d'in Bud'a-Pest'a, fiindu si cerculariulu episcopilor latini, considera episcopiele nostre numai ca nesci diecese sufragane si supuse primatului Ungariei, preandu noi recunoscemu de capu alu provinciei beserecesci gr. cat. romane d'in Austro-Ungaria numai pre Metropolitulu cat. romane d'in Austro-Ungaria numai pre Metropolitulu Alb'a-Iuli'a si pre nemene altulu.

Beserec'a nostra si derege trebele sale in sinodele proprie, dins'a este constitutionale si tocma pentru acésta nu sufere despisetiuni straine, care ar' potè sē-i vateme constitutionalismulu ei.

O atare despisetiune vedemu noi in cerculariulu episcopilor catolici, de aici apoi sē nu prindia pre nemene mirarea, cā invitarea sanctioru sale fia côte de onorifica nu o potem primi.

Nu o potem primi:

2-o. Neci pentru aceea, cā noi nu cunoscemu cause comune de atare natura, care intre noi si catolici nu s'ar potè desfasuri si pre alta cale, de côte cea noua propusa.

Comuniunea intre noi si besereca catolica de ritulu latinu, constă deocamdata numai in cele patru puncte dogmatici, ce suntu acceptate prin uniunea nostra (cu besereca Romæi). In cestiuni dogmatici, ar' potè occur casulu de consvaturi conferentiale, dara si atunci ar' trebul sē concurge-mu la aceste, ca besereca de sine statatoria cu o alta besereca independenta; inse atât causele scolari, côte si fundatiunali nu astănu sē aiba nemicu comunu, de atât insemnatate côte ar' fi de lipsa ca statulu organicu, sē ne fia unul cu alu beserecei catolice de ritulu latinu, ba scolele noastre confesiunale, au unu caracteru esterioru tocma divergentu de alu rom. catoliciloru.

Pre andu descoperim Escenti'e Vostre aceste pareri ale sinodului nostru, trebuie sē recunoscemu si noi adeverulu acelu-a „cumcă si pentru besereca nostra a intrevenit necesitatea de a se ingrigi, ca trebele sale despre care se ingriges mai nainte statulu, sē-si le proveda prin alte organe, cari ar' sustienè tipulu si caracterulu religiunei ei, si cari sar' si interesă de causele d'nsi.

Tocka pentru acésta, Ve rogâmu prè umilitu pre Escenti'a Vostra, ca côte de ingraza sē faceti despisetiunile necesarie; ca beserec'a nostra, ca besereca de sine statatoria si independenta sē respundia acestei necesităti in sijnulu sē propriu, — ca beserec'a nostra sē-si compuna insa-si statulu sē, intrunu congresu beserecescu alu toturor dioceselor romane gr. cat.

Acésta a nostra rogamente este cu atât mai rectificata, cā-co si sinodulu intregului cleru d'in Ardealu, tienutu in 11. Augustu 1868. si-a sprimatu derintia sa, totu in acestu intielesu in conclusele sale, — in acestu intielesu ne amu notatul tienutu in 17/1868 in Clusiu, acésta, este-potem dace, dorint'a intregului cleru si poporu.

In urma, aseturandu-ve pre Escenti'a Vostra despre neclatit'a nostra credintia si supunere fiésca suntemu

pré plecati ffi:

Sinodulu tractului protopopeșeu gr. cat. alu Clusiu'lui in Siedinti'a sa d'in 7. Juniu, 1869.

Ioane Pamfilie m. p.

Presiedente.

Iosifu Popu m. p.

Notariu.

D'in Selagiu, 8 iuniu 1869

La alegurile pentru congresulu catolicu.

E lucru tristu, cā precum in genere, capii nostri basericesei si conduceatorii mireni paru a pune prea pucinu pondu pre diuaristica; trecu cu vederea observatiiunile si intrebările ce li se facu prin organele publice. In nrulu 41 alu „Fed.“ cu referire la congresulu basericescu cat. s'a facutu interpellatiune: „ore episcopatulu gr. cat. romanu, cu deputatii romanu gr. cat. (dupa cum se dîce in preambululu statutului) luat'au parte intru adeveru la compunerea acestui statutu sē nu ? etc. in cestiunile aceste eppa-tulu gr. cat. romanu cu deputatii romanu gr. cat. trebue sē faca lumina mai nainte de a incercă punerea statutului in activitate si pentru baseric'a romana gr. cat. cā ei la din contra ori-ce incercare pre sub mana, la intunerecu si in direptiunea statutului va fi considerata dreptu usurpatiune, ba atacu contra constitutiunii si independentie basericei gr. cat. romanu.“ La acésta interpellatiune eppatulu romanu gr. cat. si fostii deputati romanu ta ura ea piticulu, de-si publiculu romanu ar' fi meritatu dora, ca dloru sē-i aruncu unu „da“ sē „ba“ pentru ca noi cei de rundu, sē scimus ce lucra? sē ce nu luera? mai mari nostri in regiunile mai innalte. Bietii de noi indarui asceptaramu, ca sē se indure cine-va sē ni spuna ce-va despre celea ce se coceau pentru noi in bucatar'a propositiloru.

Optimistu fiindu, cum e (?) romanulu de la natura, in urma am venit u a crede, cā interpellatiunea amintita dora a vatematu pre cei, carorul eră adresa, presupunendu despre dloru cā aru si partecipatu si s'aru si convoitul la actulu atât de autenatiu-nale, contrariu autonomiei si nedependintiei basericei romane gr. cat.; — am fostu de parcre, cā dloru

nice cā voru a scă despre statutulu in cestiune: can du la incepulum acesei lune éea pre neasceptate se aude graiul lui Jupiter tonans chiamandu-ne in loculu, unde pentru baseric'a nostra se va împărti nectaru didescu.

Ca sē nu ne sparâmu rare, fia-care cerculariu in obiectulu alegieriloru pentru congresu, e preseratu si tiesutu arteficiosu cu nesci frase seducatorie, cari inse tote se reduc la „Ibis redibis non morieris in bello.“

Arciepiscopulu si metropolitulu de la Blasius, de la natura mai smeritu, prin cerculariulu sē dto 17 maiu, 1869 dupa ce voiesce a aretă darurile numerate ce ni voru cadă d'in ceriu ascultandu de „stralucitulu coru episcopescu“ provoca pre clerulu arcidiecesanu, ca „cointielegundu-se cu barbatii nostri intiliginti, ce ar' fi ofstatu si Pr. S. Sa sē se pota cointielege imprinutatu la olalta, dara pentru scurtimdea tempului prefiptu nu a potutu efiptu, de cum va voru gasihi numai consultu dăra si recerutu“ sē puna in lucru alegerea pentru congresu. Nu voiescu a analisă cerculariulu neasceptat alu Pr. S. Sale metropolitulu, singuru constatezu, cā e lucru tristu, candu metropolitul romanu, dupa multa truda si necasu scosu de sub ar-pele primatului de la Strigonu, acestu-a si stralucitulu coru episcopescu de ritulu latinu i defigurat de scurtu tempu pentru implinirea cutarei porunce, in côte nu se pota cointieleg cu ai sēi!

Cerculariulu S. Sale Papp-Szilágyie fotografă fidele a jesuitismului, ce infloresce la Oradea-ma e; éra alu dlui Andrekó homorodanulu d'in Gherl'a respira d'in fia-care sfârșit una eschiamatiune desperata: dle parinte si protopope! nu cumva sē me lasi in sfârla, nealegundu; alegeti, cā-ci asiè mai potu ave sperantia cā voi fi episcopu.

In particulariu: cerculariulu din urma a sositu la protopopi numai la incepulum acesei lune si li se demanda ca pana in 13 l. c. sē finesca ale erile. Combinandu acestu incidentu, cu temerea, ce dovedește acestu cerculariu, cā a avutu ordinariatulu, nu cum-va preutimea si poporul sē se abstinea de la alegere, ni vine a conchide, cumca cerculariulu pentru aceea a fostu speditu atât de tardiu ca sē n'avemu tempu a ne contielege in privintia unei procesure uniforme. In parte pota si-a ajunsu scopulu, inse in côte pentru Selagiu, precum sum informatul pana in diu'a de asta di nu s'a facutu alegeri, ci preutimea cu poporul d'impreuna a protestat in contra congresului intentiuatu si rechiamat cu energia convocarea sinodului diecesanu si metropolitulu pentru curmarca usurpatiunilor in baseric'a nostra si pentru intruducerea reformelor recente de spiretulu tempului.

Dilele treeute ani asistat la mai multe alegeri probate; poporenii s'a coadunatu inse numai sē insuieze protestulu si sē spuma, cā ei nu voiescu a a mancă d'intr'unu blidu cu papistasi, déca place cinstililor canonici de la Ghér'l'a, mance-si ei cogile cu papistasi, dar' sē nu i chiame la ospetiu si pre ei. In unele comune poporenii nice cā s'a infaci-siati in loculu alegierii numai prin representanti sēi, lasandu a se introduce in protocolu protestu si declararea, cā nu tienu demnu ca cu lasarea lucrului de campu sē vina a asculta secaturele si Sfismele ordinariatului. — Cum place asta maritului ordinariatul?

reste côte va dîle voiu potè referà in detaliu despre resultatulu alegieriloru in intregu Selagiul, éra-si pana atunci ve asecurezu, onorata redactiune, cā de-si nu s'a tienutu consnutuire prealabile, Selagiu genii consci misiunii loru, au lucratu pretutindeni asemenea precum s'a facutu la alegurile despre cari am date positive a. d. au protestat si n'au alesu, — esceptuni pota se voru gasi, ca ori si candu.

Ceru cuventu inca pentru una rectificare! Sennenti'a, cein urmarea unei telegrame d'in Careii-mari bine evoit, onorata Redactiune, a dicta asupr'a capitelorul Selageniloru in nrulu 56 e justificata, inse nu precep telegram'a d'in Careii-Mari, déca nu cum-va aceea voiesce a fi unu modu de precupare in fa orea alegieriloru.

La rundulu meu deci vinu a intrebà pre autorul numitei telegrame: 1) Pre cine intielege dsa sub „romanii Selagieni“ d'in telegrama? 2) Unde andu si cum s'a intielesu romanii d'in Selagiul a recomandat candidati pentru congresulu catoliciloru? 3) Fost'au ascultati si invoitu-s'au cei candidati, ca sē fia intrebuintati de firma pentru compromitere romaniloru d'in Selagiul? — La aceste ceru responsu precisu nu numai ca romanu d'in Selagiul in numele meu si a mai multoru-a, dar' interesatu fiindu si altecum prin telegram'a cestiunata. Nedandu-mi-se responsu, autorulu telegram'va primi numirea meritata: respondentul de scris false si culese de prin ventu.

Coresp.

Pest'a 15. iuniu, 1869.

Domnule redactoru!

Dlu Sigismundu Pap mi-a adresatu o epistolă de sechisa în diurnalul magiaru „Századunk” din 10. I. c. Nr. 131.

La finitul acestei epistole dice, că: daca se va publica în diurnalele române cuventarea ce amu tenu în obiectul alegerei sale de deputat, si daca va astă cu scopu, si va indreptă intermisiunea de a nu fi scrisu românesce în diurnalul romanu.

Cuventarea mea, său mai bine d'in cuventarea mea, atâtă cătu m'a lasatu liberalitatea parlamentului magiaru să dieu, s'a publicatu in „Federatiunea” D.tale d'in 11. I. c. Nr. 60.

Dlu S. Pap a vediutu cu scopu de a tacă; io inca nu asceptu să si indreptă intermisiunea, dar nici nu me astu iudemnatu a respunde la epistolă sa deschisa, pentru că aceea despre tote vorbesee numa despre aceea ce este lucrul nu vorbesee nici o litera.

Compare ori cine fragmentulu vorbirei mele cu epistolă deschisa a dlu Pap, si va vedè cum acesta stravaghează intru a se justifică pentru ce a primitu alegerea, si intru a condamnă conclusele conferintei d'in Mercuria, pre cindu io amu cautatu a demunstră numă, ca nime nu pot fi legalmente alesu, alu carui mandat dice expresu că: nici-unul dintre candidati n'a capetatu majoritatea voturilor.

Asiè-dar' dlu S. Pap vre să duca discutiunea pre unu teren, unde toti romanii, natiunea romana d'in Transilvania tota s'a pronunciati degă; io pre acelu terenu nu vreu să lu urmeliu, pentru că asiè credu, că romanii n'au lipsa de a fi capacitat in asta cestiune, éra pre dlu S. Pap cu anevoia credu că l-asu potè capacità. Si apoi nu io sunt acel-a, care asiu voi să discreditezu pre cine-va inaintea romanilor; dar nici nu vreau a strică gustulu nimerui, de a-si face capitalu d'in grati'a magiarilor.

Primiti etc.

Dr. Ios. Hodosiu.

Romania.

ADUNAREA DEPUTATILORU.

Siedintia d'in 19. maiu.

Se continua discutiunea generala asupr'a proiectului de adresa ca responsu la discursulu tronului, se punula votu separatu articlui d'in proiect si se primescu cu câte-va ne-importante modificări de termeni, apoi se pune la votu proiectul in totalu si se primesce cu 71 voturi contra 3.

Se alege prin sorti comisiunea de 20 deputati, cari să prezinte Domnitorului responsumu poimane, la 1 ora postu meridiană.

Au mai presentat Guvernulu unu proiectu de lege pentru a se face Curtile de Apelu d'in tota Romania inamovibile.

Siedintia camerei d'in 20 maiu.

Mai multe petitiuni, mai tôte privitorie la cereri de ajutorie banesci său adaugeri la cifr'a pensiunilor, s'au distribuitu sectiunilor respective.

Dnu Ministru de finançie a cetitu unu mesagi insotit d'unu tablou cu mai multu d'o suta cereri de pensiuni.

Dnu Ministru de Interne a presintat mai multe proiecte de legi pentru acordare de credite a unor sume datore de guvern de la particulari.

Dnu M. C. Epurénu a anunciatu o interpellare Dlu Ministru de finançie, cerendu a incunoscintia Camerei d'ea și platitul d'in datoria cu imprumutul Oppenheim, si către credite suplementare si extraordinarie s'au deschis Dlu I. Brateanu, cum si d'ea acele credite au fostu său nu aprobat de fost'a camera. Dnu Ministru de finançie declară că va respunde după trei dîle.

Unu incidentu regretabile a avutu locu mai in urma: Dnu Radu Mihailu, deputatu, a interpellat pre D. Ministru de Resbelu asupr'a demisiunei Dlu Maior Dabija ocasiunata, dice Dsa de unu conflict de ne supunere si disciplina militara escatu intre Dsa si unu caporalu prusianu de la Stabilimentul de artuleria. Ne fiindu prezintă Dnu Ministru de Resbelu, respundo Dnu Ministru de interne, că Demisiunea dlu Dabija, de si o regretă, este prima; si mai alese regretă ca D-nu Dabija n'a usatu de dreptul si disciplină militara de a recurge la siefulu armatei, căci ar fi fostu securu de satisfactiune, mai alese că, pe asiè terim, insu-si D-sa, dice D-nu Ministru de interne, ar fi intervenit, ca unulu ce stima cunoștințele alese ale D lui Dabija. D-nu Min. Cogalniceanu, in fine, adauge că, pentru pacină disciplina militara ce a mai remasă in armata Romania, in urmă clatinilor ei in anii d'in urma, si pentru a restabili vechia disciplina, necesaria unei urmate, declară că nu primesce nici o alta discutiune, in presentu de cătu aceea pre terenul unei demisiuni, pre care D-nu Dabija a dat-o de buna voia, ne fortatul de nimeni.

Dupa aceasta declarare a D-lui Min. de Interne, au luat cuventul D-nulu Generalu Florescu, D-nu Epureanu, si altii, sustinendu conduit'a Guvernului si combatendu interpellarea, D-lui Radu. Resultatul discutiuniei a fostu trecerea la ordinea dîlei, după care D-nu Min. de Interne multiam Camerei pentru spiritul de ordine ce o conduce.

Siedintia d'in 22. Maiu.

D. primu Ministru roga pre Adunare să se ocupe intr'o siedintia de sera de interesele particulare pr. pensiuni, petițiuni etc. si să se ocupe in acesta siedintia de proiecte de legi la ordinea dilei.

Domnul Min. de interne areta că d'in 48 proiecte prezentate Camerei, 24 suntu mai urgente. D-n'a sa dă etire mesagiului prin care se mai tramite in desbatere unu proiect de lege privitoriu la regularea vacanțelor judecătorilor de curți si tribunale. Adunarea apoi asculta cu aplause respunsul datu de M. Sa la adres'a Camerei:

„Primescu cu bucuria adres'a domniei vostre: ea-mi este una dovedita plăuta că aveți consciinția frumosei misiuni pre care România v'a incredintătu: aceea d-a-i face fericirea in presentu si de a-i asigură viitorul. — Importanța ce dati lucrărilor de imbunatatire materiale, mi-areta directiunea practica si folositoria ce Adunarea voiesce a da ocupațiunilor sale legislative. — In adeveru Domnilor, desvoltarea bogăților noștri naturale, si înlesnirea căilor de comunicatiune, suntu celu mai puternic midilociu alu consolidării Statului nostru si celu mai puternic idilociu spre a-i asigură rangul si importanța ce se cuvine a ocupă România între cele alte națiuni.

Vedu cu deosebita placere increderea ce Adunarea impartește cu mine cătra ministeriul meu; ve multiamescu dăra, domnilor deputati, pentru sincerul concursu ce-i promiteti.

„Sesiunea actuala a domniei-vostre va fi scurta; totu-si sunu siguru că activul vostru patriotismu o va face productiva pentru tiéra. — Bunule cuvinte ce adresati persoanei mele si dreptatea ce dati sentimentelor mele, me facu, sfirsindu, a repetă d'in anima:

„Ve multiamescu, domnilor.”

Dom. Ministru de interne luandu cuventul apoi cere, după espunerea atâtōru calomnie aruncate asupr'a tierii că se facu persecutiuni asupr'a evreilor pre cindu cestiunea acăstă este o cestiune simplu nationala si economică, cere să numesca camer'a o comisiune parlamentara care să examineze cestiunea sub tote fazele si aspectele ei. Aceasta verbale propunere intimpina obiectiune de la cătiva oratori. D. Cesaru Boliacu vede in propunere o tendintă de a da drepturi Evreilor, D. Mistruialu Justitiei'reta ca tocmai pentru că Guvernulu nu a datu inicii o opinione in cestiunea israelitilor, si tocmai că voiesce ca Camer'a să-si formuleze pre a sa, au credintă de lipsa să se formuleze o comisiune de ancheta parlamentara. Dni'a sa cunoscandu ce plaga este acăstă cestiune economică pentru Moldova ceru să se proceda cu sange rece la alegerea acestei comisiun.

Dupa mai multe espliatiuni ale Dlu ministru de interne că nu cere să se pună adi la ordinea dilei interpellatiunea facuta se inchide discutiunea si se trece la ordinea dilei. Se pune in desbatere proiectul de lege pentru modificarea concesiunii calei ferate de nordu d'in Romania de preste Milcovu; acăstă provoca combaterea d'in partea mai multor D. Deputati, cari nu vedu in darea in circulatiunea publicului a calei ferate in cestiune avantaj pentru tiéra, ci numai pentru concesionarii Oppenheim si Compania. — Dupa espliatiunile date de D. primu Ministru, cum si după declaratiunea sa că face d'in acăstă lege o cestiune ministeriala, se provoca noua combatori d'in partea D. M. I. Codrescu si G. Brateanu. Venindu a poi in camera si D. Ministru de interne Dni'a sa adauge espliatiunele sale prelanga ale Dlu primu ministru amintesce mai alesu că Moldovei nu se poate refuza cu o dì mai nainte calea ferata.

Dupa ce mai vorbescă cătiva D. deputati pro si contra, se inchide discutiunea si se primesce proiectul de lege.

Altetă a D. Leopoldu, principele ereditar de Hohenzollernu, după una petrecere de o luna si diumatate in Romania, a plecatu Luni, 26 maiu spre a se intorce in Dusseldorf

Inaltimă a D. Domnulu insotesc pre augustulu său frate pana la Giurgiu si d'acolo pre vaporulu domnescu Stefanu - cel Mare pana la Turnu-Săvărău, de unde se va inturnă in capitala.

D. Stege, după ce a avutu onorea de a fi primut de Majestatea Sa regale Prusiei, a mersu la Petersburgu unde a avutu asemenea onorea de a prezintă Majestății Sale impreatorului o scrisore autografa a Mariei Sale principelui Domnitoriu.

Primirea ce i s'a facutu de Majestatea Sa impreatorulu Rusiei, a fostu d'in cele mai magulitorie. Majestatea Sa a esprimat cu acăstă ocasiune, D-lui Stege vechia simpatia ce are pentru România, si afectiunea sa particulară pentru principalele noastre Domnitoriu.

Oratiunea D-lui Primariu cătra M. Sa Domnitoru, tienuta la 21 Maiu (diu'a instalării cons. comun. in București.)

„Mariea Ta!

„Me simtu fericit d'a potă aduce la picioarele tronului omagiale de respectu si de iubire ale capitalei României, si

d'a fi astă-di interpretulu simfemintelor de devotamentu alu intregului consiliu municipal cătra Mariea Ta. Uniti intr'o singura cugetare, acea a imbutatârei sortii capitalei, toti membrii noului consiliu comunala suntu gata a da o mai rapede impulsione toturor lucărărilor de infrumuse-

tiare, si a dosvoltă bunulu traiu si prosperitatea capitalei României.

„Scrim că aceste idei corespund la cele mai intime dorintie a le animei Mariei Tale, si me simtu indoit fericit d'a constată si in acăstă privinta deplin'a armonia ce esista intre inaltele cugetări ale Mariei Tale si trebuintele cele mai viu simțite ale poporului romanu.

„O capitala trebuie să fie, Marica Ta, imaginea viuă a unei națiuni. In aspectul ei trebuie să se reflecte caracterul si aspirările aceleia națiuni. Speră, Mariea Ta, că vomu potă incepe a face si d'in capital'a nostra demna reprezentanta a României, urmandu intru acăstă exemplul M. tale ce ne ati datu necontentu.

„Să traesci Marie Ta!

„Să traescă România!”

La aceste, cuvinte M. S. Domnulu respunse:

„Me simtu fericit d'a primă astă-di pre noulu consiliu municipal alu capitalei mele.

„Suntu convinsu, D-lor, că veti pune totu zelul si tota energi'a spre a implini cea mai viuă a mea dorintă, care este transformarea, in acordu cu cerintele importantie sale, a capitalei României.

„Aveti pentru acăstă patru ani inaintea D-vosra, si consacrându tota activitatea D-vosre administrației, lasandu la o parte politică, ve va fi lesne d'atinge acestu frumosu scopu.

„Mi pare bine d'a avea ocazia a face cunoștința in parte cu fiecare d'in membri consiliului.”

Dupa acăstă, domnu ministru de interne si D-nii consiliari s'au dusu, eu acela-si ceremonialu, la ospelul comunala, pre piati'a carui-a acceptau unu batalionu de guarda nationale si altul de pompieri cu musicile lor. Acă s'a in-deplinitu instalarea noului consiliu alu capitalei. (Ad. Nat.)

VARIETATI.

* * * (Socotele si multe mita publica.) Despre venitul balului tienutu de comunitatea basericei gror. romane d'in Oradea-mare la 28 iunie a. c. st. n. in favoarea basericei si a tenerilor lipsiti.

Peste totu au incurzu 987 fl. 65 cr. v. a. d'in cari spesindu-se 229 fl. 40 cr. a remasu venitul curat 758 fl. 25 cr., d'in sum'a acăstă s'au impartit u tenerime 252 fl. era basericei au remasu 506 fl. 50 cr. — Afara de biletele vendute cu pretul regulat, au contribuit la venitulu balului cu ofertele sale pretiuite urmatorii Domnii bineșemtitori: Prea S. Andrei Baronu de Siagun'a Archiep. si Mitr. 10 fl. S. Sa Procopiu Ivacicovicu episcopu 5 fl. S. S. Ionu Popasu episcopu 10 fl. S. Sa Franciscu Szaniszló eppu 5 fl. S. S. Iosifu Pap Szilágyi eppu 5 fl. OO. DD. Mes. Haller conte 2 (galb.) Felice Gerliczy baronu 20 fl., Baronulu Sin'a 10 fl., Carolu Des Escheroles 15 fl., Ladislau Györfy prepositu 2 fl., Nicolau Borbola prepositu 1 fl. 45 cr., Ioanu Papu can. si abate 5 fl., Stef. Funak can. 5 fl., Franciscu Schwatz 5 fl., Ios. Vinkler can. 5 fl., Emanuel Csomák can. 5 fl., Ios. Kozacsek can. 5 fl., Nicolau Lazar can. onor. 2 fl., D. Simeone Bic'a prot. 10 fl., D. Nicolau Palady prot. (Borodiul) 2 fl., Nicolau Zsigi sen. 20 fl., Nicolau Zsigi iun. 20 fl., Onor. Domna vedova de Fauru 10 fl., Mihai Stup'a 5 fl., Ignatiu Stupa 5 fl., Dr. Nicolau Maleticiu medicu 1 galb., Georgiu Lukás 2 fl., Iosifu Romanu adv. 6 fl., Franciscu Papu preetu 6 fl., Rudolfu Hauser maioru 5 fl., Sabbas Arlovu maioru 2 fl., Petru Nicoliciu 12 fl., Moise Suciu 10 fl., Rudolfu Chilarschi 5 fl., Car. Markovits 5 fl., St. Dna veduv'a lui Ant. Zomborly 1 galb. Ioanu Králik 3 fl., Iosifu Tanyk, 5 fl., Simeone Fischer 3 fl., Iosifu Molnár apot. 5 fl., Sigismundu Popoviciu (Arad) 2 fl., Hermanu Held 5 fl., Demetriu Lec'a 5 fl., St. socia lui Car. Grám, 5 fl., Leopoldu Brüll 5 fl., Albertu Mihelyfy 2 fl., Iosifu Pécsy 3 fl., Lad. Sebestyén 2 fl., Georgiu Horváth diaconu 2 fl., Franciscu Matta 2 fl., Iacobu Stern 5 fl., Ladis. Kulcsár 2 fl., Leopoldu Hillinger 5 fl., Petru Chirileacu prot. 3 fl., Georgiu Popescu (Sărăca) prot. 2 fl., Baronulu Messen'a Orosz si Vuksits 10 fl., Sigismundu Ritoak adv. 2 fl., Emericu Tarr 3 fl., Ottone Hágel 3 fl., Mihai Mezey 5 fl., Car. Tessedik 5 fl., Antoniu Gyalokay adv. 2 fl., Stef. Bedák 2 fl., Demetriu Brendusiu adv. 2 fl., Sam. Grünwald 5 fl., Ludovicu Incze 2 fl., Florianu Hosszu 2 fl., Michaiu Horváth prot. 2 fl., Ioanu Ambrusiu 5 fl., Georgiu Rozvanu adv. (Sărăca) 5 fl., Teodoru Lázár adv. 5 fl., Georgiu Nyiry apot. 5 fl., Emanuel Maag 2 fl., Ioane Szabó 12 fl., Ladis. Palotay 2 fl., Amonu Renu 2 fl., Teod. Ciocanu 2 fl., Dr. Augustu Mayer 2 fl., Petru Suciu 4 fl., N. Seculescu 2 fl., Dr. Pollák 2 fl., Dr. Guttmann 2 fl., Nicolau Poienariu preetu 2 fl., Ioanu Jancoviciu 10 fl., Domn'a de Veiterschüte 3 fl., Nicolau Diamandu 5 fl., Lazaru Guttmann 2 fl., Ilie Trifa economistu 2 fl., Iosifu Trifa econ. 2 fl., Petru Pantea 2 fl., Ioanu Farkas 6 fl., Albert Kassa 2 fl., Ales. Netyö 2 fl., Vilhelmu Glatz 2 fl., Stef. Radocsay 2 fl., Ales. Orosz 2 fl., Elen'a Paksi 2 fl., Stef. Teodorovicu 2 fl., Dr. Ioanu Nemesiu 2 fl., Franciscu Dunkel 5 fl., Arone Mihailovicu 4 fl., J. Horváth 3 fl., Ioanu Könczey 2 fl., Ant. Venter vice-not. 2 fl., Gabr. Kiss 5 fl., Sandru Chondri notariu 2 fl. — Prin on. D. Ioanu

